

Dosar nr. 3ra-1/23 (2-20013775-01-3ra-06012023)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, judecător - A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători - A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni
Lilia Roic-Botezatu
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Boboc Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus Boboc Vasile și menținută hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 31 ianuarie 2020, Boboc Vasile, a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale nr.20835 din 06 iunie 2018 și a deciziilor Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-2666/19 și B-2647/19 din 15 ianuarie 2020 emise pe marginea procedurii prealabile precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă în stagiul de muncă a lui Boboc Vasile vechimea în muncă de 03 ani 04 luni și 10 zile din perioada

de activitate cu avantaje, confirmată prin informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni al Inspectoratului General al Poliției nr.6679 din 27 aprilie 2018 cu recalcularea și achitarea diferenței începând cu data de 26 decembrie 1998.

În motivarea acțiunii reclamantului a invocat că, la 04 noiembrie 2019, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prin care a solicitat să fie inclusă în stagiul de muncă vechimea în muncă de 03 ani 04 luni și 10 zile din perioada de activitate cu avantaje și să fie recalculată pensia reieșind din vechimea în muncă recalculată.

Prin răspunsul nr.B-2413/19 din 13 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale, a informat reclamantul că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr.20835 din 06 iunie 2018 i-a fost refuzat în recalcularea pensiei, deoarece perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de detenție provizorie nu poate fi raportată la prevederile pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Nefiind de acord cu răspunsul primit, la 05 decembrie 2019, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni și Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă prin care a solicitat să fie recunoscut ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus în răspunsul nr.B-2413/19 din 13 noiembrie 2019 și a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr.20835 din 06 iunie 2018. Totodată, a solicitat includerea în stagiul de muncă a lui Boboc Vasile vechimea în muncă din perioada de activitate cu avantaje și recalcularea cuantumului pensiei reieșind din vechimea în muncă recalculată.

Prin răspunsul nr.B-2666/19 și B-2647/19 din 15 ianuarie 2020, reclamantul a fost informat că nu sunt temeiuri de anulare a deciziei nr.20835 din 06 iunie 2018, răspuns pe care reclamantul îl consideră neîntemeiat, și pasibil de a fi anulat. Or, art.10 din Legea privind sistemul public de pensii nr.156 din 14.10.1998, prevede că, pensia specială reprezintă pensia publică stabilită și plătită conform prevederilor altor legi.

Astfel, reclamantul a explicat că, a activat în cadrul organelor afacerilor interne în diferite funcții de la data de 27 ianuarie 1981 și până la 20 decembrie 1998. În perioada de la 01 august 1991 până la 01 august 1994 a activat în calitate de polițist al Izolatorului temporar al SRP Ialoveni. De la 09 august 1996 până la 20 noiembrie 1996 a activat în calitate de polițist al Secției pază, arest și escortă al Comisariatului raional de poliție Ialoveni. De la 20 noiembrie 1996 până la 20 decembrie 1998 a activat în funcție de comandant de grupă al Secției pază, arest și escortă al Comisariatului raional de poliție Ialoveni.

Reclamantul, făcând referire la Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, la Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și la Legea cu privire la sistemul penitenciar, a evidențiat că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența cadrului legal citat.

Din sensul cadrului legal enunțat, rezultă că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate, este necesar să fie întrunite două condiții: instituția în care persoana își exercită serviciul să fie subdiviziune indicată în pct.8 al Hotărârii

Guvernului nr.78 din 21.02.1994 și să exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Reclamantului a făcut serviciul de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în condiții nefavorabile de lucru, motiv pentru care a considerat că are dreptul la calcularea vechimii în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct.8 lit.d) a Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.02.1994.

Acest drept este confirmat și prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018, conform căruia se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu persoanelor care au activat în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală, care urmează a fi luate în considerație la evaluarea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23.06.1993.

Din informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018 rezultă că vechimea în muncă pe perioada de activității în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală constituie 03 ani 04 luni 10 zile, inclusiv 1 an de la data intrării în vigoare a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23.06.1993.

În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne, abilitat cu eliberarea calcului vechimii în muncă nu a calculat vechimea în muncă cu înlesniri pentru stabilirea pensiei cu acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, motiv din care la stabilirea pensiei de către organul de asigurări sociale nu a fost luată în calcul vechimea în muncă cu înlesniri și astfel nu a fost calculată corect cuantumul pensiei.

În viziunea reclamantului răspunsurile Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea prealabilă nr.B-2666/19 și B-2647/19 din 15 ianuarie 2019 și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr.20835 din 06 iunie 2018 sunt ilegale, fiind emise contrar prevederilor legislației pertinente.

Reclamantul a mai solicitat să fie obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în stagiul de muncă a lui Boboc Vasile vechimea în muncă de 03 ani 04 luni și 10 zile din perioada de activitate cu avantaje și să recalculeze pensia în cuantumul prevăzut.

Din motiv că nu a primit la timp suma convenită a pensiei din vina Ministerului Afacerilor Interne care la prezentarea calcului vechimii în serviciu nu a inclus vechimea în muncă de 03 ani 04 luni și 10 zile din perioade de activitate cu avantaje, reclamantul a considerat că are dreptul de a pretinde achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă de la data stabilirii pensiei 26 decembrie 1998.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 02 iunie 2021, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 18 iunie 2021, Boboc Vasile a declarat apel nemotivat, iar la 16 noiembrie 2021, apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 02 iunie 2021, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus Boboc Vasile și menținută hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a respinge acțiunea, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, Boboc Vasile a activat în cadrul Poliției în perioada 27 ianuarie 1981 - 20 decembrie 1998, iar prin încheierea nr.012888 din 03 martie 1999 reclamantului i s-a stabilit pensia pentru vechimea în muncă începând cu 20 decembrie 1998 în cuantum de 53% din salariu. După emiterea de către Ministerul Afacerilor Interne a ordinului nr.96 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, reclamantul s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu o cerere privind recalcularea pensiei.

În acest sens, instanțele au menționat că, pensiile stabilite în baza Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pot fi recalculate doar în temeiul art. 61 din Lege, iar cadrul legal citat de Boboc Vasile în conținutul acțiunii nu este opozabil Casei Naționale de Asigurări Sociale, această instituție nefiind competentă să calculeze vechimea în muncă a solicitanților, informație care la caz urma a fi eliberată de către Inspectoratul de Poliție Ialoveni al Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne. Mai cu seamă, instanțele au evidențiat că informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018 nu reprezintă în sine o confirmare a vechimii în muncă a reclamantului, ci este doar o informare despre perioada de activitate a reclamantului în cadrul Poliției.

Reținând că obiectului acțiunii de contencios administrativ este verificarea legalității deciziei de refuz emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni nr.40/2018/20835 din 06 iunie 2018 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea prealabilă nr.B-2666/19; B-2647/19 din 15 ianuarie 2020, precum și cerința subsecventă de obligare a includerii în stagiul de muncă a reclamantului vechimea de 3 ani 4 luni pentru perioada activității cu avantaje, confirmată prin informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018, instanțele ierarhic inferioare au constatat că actele administrative contestate au fost emise cu respectarea legislației în vigoare, că acestea sunt justificate de circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii și că lipsesc temeiuri pentru anularea lor.

La 12 octombrie 2022, Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 11 ianuarie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nici Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, nici Casa Națională de Asigurări Sociale, respingând cererea prealabilă, nu au invocat lipsa confirmării Inspectoratului de Poliție Ialoveni privind vechimea în muncă cu avantaje și nu au solicitat de la reclamant prezentarea acestei confirmări. Astfel, actele administrative contestate au fost emise fără motivare care ar justifica refuzul, fără a fi indicate temeiurile de fapt și de drept care au stat la baza emiterii actelor. Mai mult, a menționat că actele contestate sunt motivate diferit, motiv pentru care nu este clar în ce temei reclamantului i-a fost refuzat în satisfacerea cererii.

Recurentul a indicat că instanța de apel nu a reținut cererea cu privire la admiterea și administrarea în calitate de probă a înscrisului eliberat de către Inspectoratul de poliție Ialoveni care confirmă vechimea în muncă cu avantaje.

La 16 februarie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o referință la recursul declarat de către Boboc Vasile, solicitând respingerea acestuia și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 septembrie 2022, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că, la 05 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel participanților la proces, inclusiv avocatului Sciastlivîi Iurie.

Recursul nemotivat împotriva deciziei din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 12 octombrie 2022.

Totodată, materialele cauzei atestă că, decizia integrală a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, la 23 decembrie 2022, iar motivarea recursului Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, a depus la 11 ianuarie 2023.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, a termenului prevăzut de art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ la declararea recursului.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Verificând hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticile invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond și deciziei în apel cu emiterea unei noi decizii, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În interpretarea art. 244, alin. (2), coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194, alin. (2) din Codul administrativ în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Completul de judecată, al Curții Supreme de Justiție, în exercitarea rolului său de instanță supremă, al cărui rol este de a verifica legalitate și temeinicia deciziei instanței de apel reține că, la caz, instanța de apel a dat o interpretare eronată probelor administrate în cauză.

Materialele cauzei atestă că, Boboc Vasile în perioada de activitate în cadrul Poliției a activat în următoarele funcții:

începând cu 27 ianuarie 1981 – 07 martie 1991 în funcție de milițian pentru paza Spitalului Republican venerologic s. Suruceni;

în perioada 07 martie 1991 – 01 august 1991 în funcție de polițist al Secției pază și patrulare Secția raională de poliție Ialoveni;

în perioada 01 august 1991 – 01 august 1994 în funcție de polițist al Izolatorului temporar al SRP Ialoveni;

în perioada 01 august 1994 – 09 august 1996 în funcție de polițist al CPR Ialoveni;

în perioada 09 august 1996 – 20 noiembrie 1996 în funcție de polițist al secției pază a arestului și escortă al Comisariatului raional de poliție Ialoveni;

în perioada 20 noiembrie 1996 – 20 decembrie 1998 în funcție de comandant de grupă al Secției pază a arestului și escortă a Comisariatului raional de poliție Ialoveni (f.d. 21).

La 20 decembrie 1998, conform ordinului Comisarului CRP Ialoveni nr. 87 ef, reclamantul/apelantul a fost concediat din organele Ministerului Afacerilor Interne conform art. 88 pct.7 (la cererea personală cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne).

Prin încheierea nr.012888 din 03 martie 1999 reclamantului i s-a stabilit pensia pentru vechimea în muncă începând cu 20 decembrie 1998 în cuantum de 53% din salariu.

La 20 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr.96 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin care s-a dispus acordarea înlesnirilor pentru anumite categorii de persoane și care au executat serviciul în anumite condiții.

La 27 aprilie 2018, Inspectoratul de Poliție Ialoveni prin scrisoarea nr. 6679 a informat reclamantul/apelantul despre perioadele de activitate a acestuia în cadrul Poliției (f.d. 21).

La 21 mai 2018, reclamantul Boboc Vasile, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni cu o cerere privind recalcularea pensiei, anexând copia ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, precum și scrisoarea Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018.

Prin decizia nr.40/2018/20835 din 06 iunie 2018, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni a refuzat recalcularea pensiei reclamantului/apelantului, deoarece ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 prevede condițiile de stabilire a pensiei, și nu recalcularea acesteia, astfel, invocând că temei de recalculare a pensiei reclamantului Boboc Vasile, nu este (f.d. 22).

Ulterior, la 04 noiembrie 2019, reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prin care a solicitat să fie inclusă în stagiul de muncă vechimea în muncă de 05 ani 04 luni și 10 zile din perioada de activitate cu avantaje și să fie recalculată pensia reieșind din vechimea în muncă recalculată (f.d. 23-24).

Prin răspunsul nr.B-2413/19 din 13 noiembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale, a informat reclamantul că prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr.20835 din 06 iunie 2018 i-a fost refuzat în recalcularea pensiei, deoarece perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de detenție provizorie nu poate fi raportată la prevederile pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78/1994 (f.d. 25-26).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 02 iunie 2021, a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus Boboc Vasile și menținută hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Analizând motivele soluției supuse criticii în recursul declarat de Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, Completul de judecată ajunge la concluzia că decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or prin aceasta s-a menținut hotărârea primei instanțe, care este contradictorie și neîntemeiată, în rezultatul aprecierii eronate a probelor prezentate.

Astfel, obiectul controlului judecătoresc în prezentul litigiu, îl constituie decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale nr.20835 din 06 iunie 2018 și a

deciziilor Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-2666/19 și B-2647/19 din 15 ianuarie 2020 emise pe marginea procedurii prealabile.

Conform art. 18 lit. c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite – în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberarea din serviciu.

Conform art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern. Conform prevederilor art. 13 lit. a) din Legea 1544-XII din 23 iunie 1993, militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care până la data de 01 iulie 2019 au o vechime în serviciu de cel puțin 24 ani 6 luni.

Conform art. 14 lit. a) din Legea 1544-XII din 23 iunie 1993, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală - 55 % din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) - 3 % din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 % din aceste sume.

Articolul 6 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (abrogată la 16 mai 2018 prin Legea Republicii Moldova nr. 300 din 21 decembrie 2017) enumeră instituțiile penitenciare.

Conform prevederilor pct. 8 al Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei a

funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Conform art. 33 alin. (2) al Legii cu privire la sistemul penitenciar nr.1036-XIII din 17 decembrie 1996, vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Respectiv, sub incidența prevederilor prevăzute de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78, cad instituțiile care au menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate.

Potrivit materialelor cauzei, și anume reieșind din informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018, rezultă că vechimea în muncă pe perioada activității recurentului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală constituie 03 ani 04 luni 10 zile.

Or, izolatorul de detenție provizorie, este o instituție cu menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate și care face parte din categoria instituțiilor penitenciare prevăzute la art. 6 alin. (2) al Legii nr. 1036/ 1996 și, respectiv, urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 al HG nr. 78/1994.

În așa mod, este incorectă concluzia instanțelor inferioare asupra temeiniciei și legalității deciziei organului de asigurări sociale privind refuzul recalculării pensiei în conformitate cu Legea RM nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, în privința lui Boboc Vasile.

Astfel, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanțele inferioare au apreciat eronat conținutul informației Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018, din care rezultă că vechimea în muncă pe perioada activității recurentului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală constituie 03 ani 04 luni 10 zile. Or, informația respectivă a fost eliberată de către angajator și conține enumerate în detalii perioadele de activitate ale recurentului, funcțiile deținute, și actele administrative prin care a fost numit în funcțiile menționate.

Conform art. 61 din Legea nr. 1544, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Astfel, reieșind din prevederile alin. (1) al art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, legislatorul a prevăzut expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul în care apar circumstanțe noi, care duc la majorarea acesteia, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la

data de punerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Respectiv, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare, iar dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data de punerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Ținând cont de faptul că reclamantul Boboc Vasile a invocat ca temei de adresare în instanța de judecată cererea sa din 04 noiembrie 2019 către Casa Națională de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că pensia recalculează urmează a-i fi achitată începând cu 04 noiembrie 2018.

Cu referire la argumentul intimitei, expus în referința sa, în privința nulității Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că legalitatea acestuia nu a fost contestată, respectiv actul administrativ produce efecte juridice.

Corespunzător, instanța de recurs va admite recursul declarat de Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie, va casa hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și va emite o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Boboc Vasile, reprezentat de avocatul Sciastlivîi Iurie.

Se casează integral hotărârea din 02 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și decizia din 28 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emise în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Boboc Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă decizie prin care:

Se admite parțial acțiunea înaintată de Boboc Vasile.

Se anulează ca ilegale decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale nr.20835 din 06 iunie 2018 și deciziile Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.B-2666/19 și B-2647/19 din 15 ianuarie 2020 emise pe marginea procedurii prealabile.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i recalculeze și să-i achite lui Boboc Vasile pensia neachitată pentru vechime în muncă, cu indexările și majorările ce au avut loc, luând în considerare informația Inspectoratului de Poliție Ialoveni nr.6679 din 27 aprilie 2018, din care rezultă că vechimea în muncă pe perioada activității recurentului în

subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală constituie 03 ani 04 luni 10 zile, începând cu 04 noiembrie 2018.

În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată, se resping ca neîntemeiate.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu

Ion Malanciuc